

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
Мирослав ЗАЯЧУК
«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм, Туризм і сфера гостинності
(назва програми)

Спеціальність _____ ІЗ "Туризм та рекреація"
(вказати: код, назва)

Галузь знань _____ І "Транспорт та послуги"
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет _____ Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фізична географія світу» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм» та «Туризм та сфера гостинності».

Розробник: доц. *Заячук Оксана Григорівна*, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр.н.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Заячук Оксана Григорівна, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, канд. геогр. наук

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

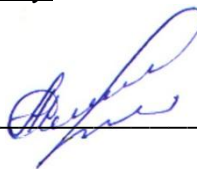
Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань з фізичної географії, забезпеченні практичних навичок у роботі з географічною картою, її номенклатурою. Розуміння зв'язку між фізикогеографічними процесами та розвитком сфери туризму.

Пререквізити: вихідна дисципліна

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має поглибити вивчення таких компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму.

ФК22. Здатність надавати фізико-географічну характеристику географічних регіонів і окремих країн світу; надавати туристичну країнознавчу характеристику окремих країн світу та аналізувати їхню туристичну спеціалізацію (ОП міжнародний туризм)

Програмні результати навчання:

ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук

ПР33. Знати фізико-географічні та економіко-географічні особливості країн світу, що визначають їхню країнознавчу характеристику та спеціалізацію в міжнародному туризмі.

Уміти аналізувати дані про природу, культуру, історію та туристичну інфраструктуру країни як чинники туризму; виявляти їхній вплив на розвиток і спеціалізацію туризму тих або інших туристських регіонів і країн (ОП Міжнародний туризм).

Студенти також мають

розуміти: - закономірності поширення фізико-географічних процесів, їх зміни та антропогенний вплив на їх розвиток;

знати:

фізико-географічні особливості регіонів та країн світу, що визначають їх спеціалізацію в міжнародному туризмі;

чинники диференціації природи й головні географічні закономірності поверхні Землі;

системи фізико- і суспільно-географічних чинників, їх вплив на просторову організацію та формування туристичних послуг;

- основні причини виникнення глобальних проблем людства та шляхи їх розв'язання уміти:
- аналізувати дані про природу, як чинника розвитку туризму;
- орієнтуватись в географічній карті,
- практично використовувати здобуті географічні знання, застосовувати принципи критичного аналізу до ключових теорій розвитку території;
- встановлювати залежність між фізико-географічними процесами, соціальним рівнем розвитку країн і регіонів та економічними показниками.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Санаторно-курортна рекреація</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3,0	90	2	16	14	-	-	60	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Поділ земної поверхні на материки й океани та гіпотези їх походження	8	2				6
Тема 2. Ендогенні процеси, що змінюють поверхню Землі	14	2	4			8
Тема 3. Екзогенні процеси, які змінюють поверхню Землі	10	2				8
Тема 4. Класифікація форм рельєфу	13	2	3			8
Разом за ЗМ1	45	8	7			30
Змістовий модуль 2.						
Тема 5. Атмосфера. Вплив атмосферних процесів на диференціацію природи земної поверхні	14	2	2			10
Тема 6. Гідросфера. Загальна фізико-географічна характеристика Світового океану	18	4	4			10
ТЕМА 7. Біосфера як ресурсний потенціал туризму	13	2	1			10
Разом за ЗМ2	45	8	7			30
Усього	90	16	14			60

Тематика лекційних занять із переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема 1. Поділ земної поверхні на материки й океани та гіпотези їх походження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поділ земної поверхні на материки й океани 2. Гіпотези походження материків та океанічних западин 3. Гіпотеза глобальної тектоніки або тектоніки літосферних плит 4. Рухи земної кори та тектонічні структури Землі
	<p>Тема 2. Ендогенні процеси, що змінюють поверхню Землі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вулканізм та геотермальна активність 2. Тектоніка та рельєфоутворення 3. Сейсмічна активність 4. Метаморфізм
	<p>Тема 3. Екзогенні процеси, які змінюють поверхню Землі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішні процеси та їх характеристики 2. Основні материкові форми рельєфу 3. Унікальні форми рельєфу
	<p>Тема 4. Основні форми рельєфу України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гірські системи 2. Рівнини України 3. Річкові долини та каньйони 4. Вплив антропогенного рельєфу
	<p>Тема 5. Атмосфера.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Будова атмосфери 2. Повітряні маси. Вітри 3. Погода та клімат 4. Вплив погодно-кліматичних чинників на туризм 5. Особливості клімату України
	<p>Тема 6. Гідросфера</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гідросфера та її складові 2. Загальна фізико-географічна характеристика Світового океану. 3. Острови та півострови 4. Води суходолу. 5. Підземні води. 6. Льодовики.
	<p>Тема 7. Біосфера як ресурсний потенціал туризму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біорізноманіття як туристичний атракціон: роль флори та фауни у створенні унікального турпродукту (сафарі, бердвотчінг, дайвінг). 2. Екосистеми-магніти: вивчення специфіки тропічних лісів, коралових рифів та саван як найбільш вразливих, але популярних DESTИНАЦІЙ. 3. Охорона біосфери та заповідна справа 4. Антропогенний вплив туризму на біосферу

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	<p>Назва: Вулканічна діяльність та геотермальна активність</p> <p>Завдання: Поглибити знання про вулканічну діяльність та геотермальні явища, використовуючи Інтернет-джерела проаналізувати відповідно до наданого переліку значення вулканів у туристичній діяльності.</p> <p>Результати: Вміти показати на карті місця розташування вулканів та надати їх коротку характеристику, місця концентрації термальних джерел тощо.</p>
2	<p>Назва: Форми рельєфу світу та України.</p> <p>Завдання: Сформувати глосарій до теми екзогенні процеси та форми рельєфу. Використовуючи Інтернет-джерела проаналізувати відповідно до наданого переліку основні показники щодо форм рельєфу.</p> <p>Результати: Знати місце розташування об'єктів та вміти їх показувати на карті</p>
3	<p>Назва: Кліматичні особливості основних курортних регіонів світу</p> <p>Завдання: Визначити кліматичні особливості, переваги та небезпеки запропонованих туристичних регіонів світу</p> <p>Результати: Знати основні показники характеристики погоди, кліматичні особливості різних регіонів</p>
4	<p>Назва: Гідросфера та її потенціал у міжнародному туризмі</p> <p>Завдання: Сформувати глосарій до теми, відшукати запропоновані об'єкти гідросфери на карті та надати їм відповідну (необхідну для туристичної подорожі) характеристику</p> <p>Результати: Знати місце розташування основних водних об'єктів та вміти складати гідрологічний паспорт об'єкта</p>

Самостійна робота

Обов'язковим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів. Методика самостійного вивчення дисципліни базується: на опрацюванні лекційного матеріалу, підготовці до практичних занять, роботі з нормативно-правовими матеріалами, опрацюванні матеріалів дистанційного курсу з дисципліни «Фізична географія світу» на платформі moodle, самоперевірка студентом власних знань при підготовці до поточного і підсумкового контролю знань. Питання з тем самостійного опрацювання включаються до тестових завдань двох змістовних модулів.

№ Назва теми	К-сть годин
Гіпотези походження материків та океанів	6
Сейсмічні зони світу, їх небезпека для туризму	8
Робота текучих та підземних вод.	8
Форми рельєфу України	8
Основні показники погоди	10
Кліматичні пояси та області	10
Вплив людини на зміну природи поверхні Землі.	10
Всього	60

Методи навчання

1. Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:
2. словесні методи (лекція, розповідь, бесіда, консультація, дискусія, проблемна ситуація тощо),
3. практичні заняття (підготовка презентацій та семінарів),
4. електронне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні методи з використанням платформи MOODLE і Google-Meet),
5. самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

- усний (доповіді здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, захист презентації);
- тестовий (до змістових модулів 1, 2 та підсумковий), що здійснюється на платформі MOODLE.

Форма контролю: залік (підсумкове тестування).

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань. Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені в системі дистанційного навчання MOODLE, куди студенти завантажують виконані роботи чи презентації, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час усних доповідей безпосередньо на занятті (і виставляються в MOODLE). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання, включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на два змістових модулі, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 і ЗМ2 передбачає накопичення по 30 балів (по 15 балів – виконання практичних робіт (презентацій) і тестовий контроль), підсумковий модуль – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуюваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити](#) >>>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна на самостійна робота)							Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
7	7	8	8	7	7	8	40	100
30				30				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	Зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незараховано	FX (35-49)	незараховано з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

Питання до теми 1

1. Яке співвідношення площі суходолу та Світового океану на Землі, і як це впливає на природу планети?
2. Чим відрізняються поняття «материк» та «частина світу»? Наведіть приклади, де їхні межі не збігаються.
3. У чому полягала суть гіпотези «дрейфу материків» Альфреда Вегенера, і які докази він наводив на її підтвердження?
4. Опишіть процес розпаду суперконтиненту Пангея: на які два великі материки він розпався спочатку та які сучасні континенти з них утворилися?
5. Чим відрізняється будова материкової земної кори від океанічної? Який шар відсутній у корі океанічного типу?
6. Що відбувається в зонах спредингу (розходження плит) на дні океанів та до яких наслідків це призводить?
7. Поясніть процес субдукції: що трапляється, коли океанічна плита стикається з материковою?
8. Які існують види рухів земної кори (вертикальні та горизонтальні) і до яких змін рельєфу вони призводять?
9. Що таке платформа? Опишіть її будову (фундамент та осадовий чохол) і поясніть, який рельєф зазвичай їй відповідає.
10. Чим відрізняються щити від плит (у контексті будови платформ), і де на території України можна знайти приклад такої структури?

Питання до теми 2.

1. Вкажіть причини утворення вулканів
2. Чим відрізняється магма від лави, і які основні складові частини має типовий конічний вулкан?
3. Які види вулканів?
4. Які існують види поствулканічних явищ (гейзери, фумароли, термальні джерела) та як люди навчилися використовувати їхню енергію?
5. Які наслідки мають горизонтальні рухи літосферних плит для формування рельєфу (утворення гір, рифтових долин)?
6. Поясніть різницю між позитивними та негативними вертикальними рухами земної кори: як вони впливають на зміну берегової лінії океанів?
7. Що таке гіпоцентр (осередок) та епіцентр землетрусу, і як вимірюється сила підземних поштовхів?
8. Де на Землі розташовані основні сейсмічні пояси, і чому більшість землетрусів відбувається саме там?
9. Які небезпечні природні явища можуть бути спровоковані підводними землетрусами, і в чому їхня головна загроза для узбережжя?

10. Під впливом яких основних чинників (висока температура, тиск) відбувається процес метаморфізму гірських порід у надрах Землі?
11. Наведіть приклади перетворення відомих гірських порід: на що перетворюється вапняк та граніт під час метаморфічних процесів?

Питання до теми 3.

1. Що таке вивітрювання, і в чому полягає головна відмінність між фізичним (механічним) та хімічним вивітрюванням?
2. Як діяльність текучих вод (річок, тимчасових потоків) змінює земну поверхню, і що таке водна ерозія?
3. Опишіть роль вітру в рельєфоутворенні: як виникають еолові форми рельєфу, такі як бархани та дюни?
4. Яким чином льодовики змінюють поверхню Землі, і які специфічні сліди (наприклад, морени) вони залишають після свого танення?
5. На які дві великі групи за висотою та характером поверхні поділяється рельєф суходолу?
6. Які бувають рівнини за висотою над рівнем моря (низовини, височини, плоскогір'я) та як вони відображаються на фізичній карті?
7. Як класифікують гори за висотою (низькі, середні, високі) та за походженням (складчасті, складчасто-брилові)?
8. Поясніть зв'язок між тектонічною будовою (платформи, пояси складчастості) та основними формами рельєфу на материках.
9. Як утворюються карстові форми рельєфу (печери, сталактити, сталагміти), і які умови необхідні для їхнього виникнення?
10. Наведіть приклади унікальних об'єктів рельєфу, створених організмами (наприклад, коралові рифи) або позаземними чинниками (метеоритні кратери).

Питання до теми 4

1. Наведіть порівняльну характеристику Українських Карпат та Кримських гір: які з них вищі та як вони відрізняються за часом утворення і зовнішнім виглядом?
2. Що таке полонини та яйли, і для яких гірських систем України характерні ці форми рельєфу?
3. Яке походження мають Кримські гори, і чому їхня південна частина має круті обриви до моря, а північна — пологі схили?
4. Більшу частину України займають рівнини. Які саме низовини та височини розташовані в межах Східноєвропейської рівнини на території нашої держави?
5. Назвіть найвищу точку рівнинної частини України. На якій височині вона розташована?
6. Як на рельєф північної частини України (Полісся) вплинув давній льодовик, і які специфічні форми рельєфу він там залишив?

7. Як геологічна будова впливає на характер річкових долин України (наприклад, порівняйте широкі долини річок на низовинах та вузькі глибокі долини на Подільській височині)?
8. Де в Україні розташовані найвідоміші каньйони, і які природні чинники сприяли їхньому утворенню (наприклад, Дністровський каньйон)?
9. Що таке антропогенний рельєф, і які приклади форм земної поверхні, створених людиною, можна зустріти в промислових регіонах України (наприклад, на Донбасі чи Кривбасі)?
10. Які негативні наслідки для довкілля мають такі форми рельєфу, як терикони, кар'єри та кургани, і як людина намагається відновити ці землі (рекультивация)?

Питання до теми 5.

1. Назвіть основні шари атмосфери. Чому тропосферу називають «кухнею погоди»?
2. Як змінюється температура повітря та атмосферний тиск із підняттям угору (на кожний кілометр висоти)?
3. Які існують основні типи повітряних мас залежно від району їхнього формування, та які властивості (вологість, температура) вони мають?
4. Поясніть механізм утворення бризів та мусонів: чому вони змінюють свій напрямок протягом доби або сезону?
5. Чим відрізняється поняття «погода» від поняття «клімат»? Назвіть три основні кліматотвірні чинники.
6. Що таке атмосферний фронт, і які зміни в погоді він приносить (порівняйте теплий та холодний фронти)?
7. Як кліматичні умови (кількість сонячних днів, тривалість залягання снігового покриву) впливають на сезонність туристичних послуг?
8. Наведіть приклади несприятливих метеорологічних явищ, які можуть бути небезпечними для активного туризму (гірських походів, сплавів, авіаперельотів).
9. У межах якого кліматичного поясу розташована більша частина України, і як змінюється континентальність клімату з заходу на схід?
10. Охарактеризуйте кліматичні особливості Південного берега Криму: чому він класифікується як субтропічний середземноморського типу?

Питання до теми 6.

1. З яких основних частин складається гідросфера, і як відбувається Світовий кругообіг води в природі?
2. Яка частка прісної води на планеті, і в яких природних «сховищах» зосереджена її найбільша кількість?
3. Назвіть основні властивості океанічних вод (солоність та температура): від яких чинників вони залежать і як змінюються від екватора до полюсів?
4. Які існують види рухів води в океані (хвилі, припливи, течії), і як «система течій» впливає на клімат материків (на прикладі Гольфстріму)?

5. Чим відрізняються острови за своїм походженням (материкові, вулканічні, коралові)? Наведіть приклади для кожного типу.
6. Що таке архіпелаг, і чим географічно відрізняється острів від півострова?
7. опишіть будову річкової системи: що таке витік, гирло, притока та річковий басейн?
8. Як класифікують озера за походженням їхніх улоговин (тектонічні, льодовикові, лиманні, загатні)? Наведіть приклади найбільших озер світу.
9. Як утворюються підземні води, і в чому полягає різниця між ґрунтовими та міжпластовими (артезіанськими) водами?
10. За яких умов утворюються льодовики, і чим відрізняються гірські льодовики від материкових (покривних)? Яке значення вони мають для рівня Світового океану?

Питання до теми 7.

1. Які види туризму базуються виключно на спостереженні за дикою природою, і в чому полягає специфіка таких напрямків, як бердвотчінг (birdwatching) та фотоохота?
2. Як унікальна флора (наприклад, цвітіння сакури в Японії або долина нарцисів в Україні) може стати головним чинником сезонного туристичного попиту?
3. Чому сафари-тури в країнах Східної Африки вважаються одним із найдорожчих та найпопулярніших видів екологічного туризму?
4. Чому коралові рифи називають «морськими тропічними лісами», і як їхній стан впливає на розвиток дайвінг-індустрії в регіонах Червоного моря та Великого Бар'єрного рифу?
5. Яку роль відіграють тропічні дощові ліси (Амазонія, басейн Конго) у розвитку наукового та пригодницького туризму?
6. Які природні цикли в саванах (наприклад, велика міграція антилоп гну) створюють пікові навантаження на туристичну інфраструктуру регіону?
7. Чим відрізняються рівні охорони природи в різних категоріях територій: заповідниках, національних природних парках та біосферних резерватах?
8. Яким чином національні парки (наприклад, Єллоустоун у США чи Асканія-Нова в Україні) балансують між збереженням дикої природи та прийомом тисяч туристів?
9. У чому полягає концепція сталого туризму (sustainable tourism), і як вона допомагає зменшити шкоду, яку масовий туризм завдає вразливим екосистемам?
10. Наведіть приклади негативного впливу туристів на флору та фауну (наприклад, руйнування коралів, турбування тварин у період розмноження, занесення інвазійних видів).

Зарахування результатів неформальної освіти

Неформальна/інформальна освіта за темами курсу. Форми інформальної освіти (самоосвіти): очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари).

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування окремих практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо), отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем, охоплених змістовим наповненням курсу. За умови проходження навчальних тренінгів в рамках інформальної освіти на фахових платформах Prometheus (<https://prometheus.org.ua>), EdEra (<https://ed-era.com/courses>) та інших, виконання всіх завдань та отримання безкоштовного сертифікату, здобувач може отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки по освітній компоненті. Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання за курсом, що відповідає тематиці навчальної дисципліни.

Рекомендована література

1. Ковалишин Д., Волік О., Демянчук П., Гулик С, Царик Л. Регіональна фізична географія поверхні Землі : Навчальний посібник. В 2-х ч. Тернопіль, 2013. – 512 с.
2. Ковалишин Д., Демянчук П., Сивий М., Гулик С, Гавришок Б, Волік О. Регіональна фізична географія поверхні Землі : Навчальний посібник. В 3-х ч. Ч. 3. Тернопіль, 2018. – 568 с.
3. Загальне землезнавство : підручник / О. М. Адаменко, Г. І. Денисик, Л. М. Кирилюк та ін. ; за ред. О. М. Адаменка. — 2-ге вид., стер. — Вінниця : Тезис, 2015. — 520 с.

Політика академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати положення принципів академічної доброчесності: виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб; не допускати списування під час проведення контрольних заходів (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв); надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів; не публікувати і не розповсюджувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>);
- «Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/vupnho4k/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)